

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 23.6.2021 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“). Za MSp se jednání Sekce zúčastnily Mgr. Ondřej Zezulka a Ing. Eva Smetanová. Části jednání se účastnila jako host Mgr. Pavla Aschermannová z RUBIKON Centrum, z.ú.

Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský přivítal přítomné členy a pozvané hosty a zahájil jednání Sekce.

V rámci jednání Sekce byly diskutovány následující body.

STAV NOVELY INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Přítomní zástupci MSp potvrzují, že v tomto volebním období není pravděpodobné projednání novely insolvenčního zákona (implementace směrnice). V Poslanecké sněmovně je před prvním čtením „oddlužovací“ část směrnice. Co se týče preventivní restrukturalizace, návrh zákona o restrukturalizaci by měl jít do meziresortního připomínkového řízení v průběhu července 2021.

ROZSAH POVINNOSTÍ MLČENLIVOSTI INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

Mgr. Adam Sigmund jako zpravodaj tohoto bodu uvedl důvody pro jeho projednání:

Insolvenční správci sdružení v Asociaci insolvenčních správců (ASIS), z nichž většina jsou zároveň i advokáty, byli v nedávné době v rámci své činnosti osloveni neziskovou organizací RUBIKON Centrum, z.ú., IČ [604 46 871](#), se sídlem Novákových 439/6, 180 00 Praha 8 k účasti na připravovaném projektu, jenž spočívá v poskytování poradenství dlužníkům v probíhajícím oddlužení, které insolvenční správci spravují, kdy cílem poradenství je pomoci dlužníkům oddlužení úspěšně splnit.

Pro realizaci projektu je nezbytné, aby nezisková organizace získávala od insolvenčního správce data pro otestování dlužníka nástrojem detekce před zařazením do intervenční či

kontrolní skupiny během realizace projektu. Případné předávání dat má probíhat prostřednictvím provozovatele informačního systému pro insolvenční správce IR-IS (výrobce ARET Praha s.r.o., IČ [251 13 852](#), se sídlem Štěrboholská 184/28, 102 00 Praha 10 - Hostivař). Předávání dat ze systému IR-IS bude podrobně upraveno v dohodě o předávání dat uzavřené mezi insolvenčním správcem, neziskovou organizací a provozovatelem informačního systému IR-IS.

Hlavním účelem předávání dat je identifikace vhodných dlužníků do intervenční a kontrolní skupiny v rámci projektu. Data budou předávána pod číslem jednacím insolvenčního spisu. Veškeré údaje mimo údajů veřejných budou předávány pracovníkům neziskové organizace **pouze na základě souhlasu dlužníka** se zařazením do projektu a s předáváním dat. Předávaná data budou neziskovou organizací využívána pouze v přímé realizaci projektu a pro statistické účely. Předávaná data jsou data veřejná a volně přístupná v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz a dále půjde o subjektivní hodnocení insolvenčního správce.

Následně se k projektu vyjádřila Mgr. Pavla Aschermannová z RUBIKON Centrum. Uvedla, že cílem projektu je dosáhnout toho, aby oddlužením úspěšně prošlo větší množství osob. Prostředkem k tomu je nástroj detekce, který má odhalit rizikové situace dříve, než nastanou, a na základě toho pracovat s osobami u kterých hrozí, že riziko nezvládnou. Co se týče samotného analytického nástroje, na jeho vývoji se podílí sociolog Daniel Prokop, který se z dnešního jednání z pracovních důvodů omluvil. Pokud by na jeho osobu směřovaly dotazy členů Sekce přislíbil je zodpovědět.

Podrobná specifikace požadovaných dat:

- spisová značka insolvenčního řízení, datum zveřejnění insolvenčního návrhu (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- název a IČ insolvenčního správce (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- jméno a příjmení dlužníka, jeho rodné číslo (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- ve které fázi procesu oddlužení se dlužník nachází (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- informace, zda je dlužník v současné době zaměstnaný na HPP, typ smlouvy na HPP (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)

- měsíční příjmy z darů, mezd, podnikání, starobního důchodu, rodičovské dovolené, invalidního důchodu, dávek ve nezaměstnanosti, informace, že je dlužník bez příjmů (údaj, který je **částečně veřejný** z návrhu na povolení oddlužení a **částečně bude v průběhu oddlužení zveřejněn** v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz, údaje o příjmech dlužníka v průběhu oddlužení budou předána **až po souhlasu dlužníka** s předáním těchto údajů)
- počet přihlášených věřitelů (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- očekávaná míra plnění oddlužení v % (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- návrh správce na schválení, či neschválení oddlužení (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- rozhodnutí soudu o návrhu na povolení oddlužení (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- informace, zda byl podán návrh na zrušení oddlužení, datum a zdůvodnění návrhu (veřejný údaj dostupný v insolvenčním rejstříku na adrese www.isir.justice.cz)
- informace, nakolik bude podle insolvenčního správce užitečná podpora dlužníka ze strany RUBIKON Centrum (**neveřejný údaj/subjektivní pohled** insolvenčního správce - bude předáno **po souhlasu dlužníka** s předáním údajů)
- informace, zda bude podle insolvenčního správce dlužník souhlasit s intervencí (**neveřejný údaj/subjektivní pohled** insolvenčního správce - bude předáno **po souhlasu dlužníka** s předáním údajů)

Mgr. Adam Sigmund doplnil, že o připravovaném projektu **bylo informováno Ministerstvo spravedlnosti**, kterým bylo konstatováno, že účast insolvenčních správců na projektu a předávání dat **není porušením povinností insolvenčního správce**, které by mohlo zakládat jeho odpovědnost za přestupek podle zákona o insolvenčních správcích. *Stanovisko MSp je obsaženo v příloze tohoto zápisu.*

K dotazům JUDr. Lenky Vidovičové a JUDr. Kateřiny Martínkové Mgr. Pavla Ashermannová uvedla, že RUBIKON Centrum nesupluje činnost insolvenčních správců a nevstupuje do jejich pravomocí. Spíše na jejich činnost navazuje v praktickém životě dlužníka tím, že správce může doporučit dlužníkovi změnu zaměstnání, oni mu jej pomohou nalézt nebo mu pomohou nalézt

levnější bydlení, pomohou mu s vyřízením záležitostí sociální povahy apod. Nemohou přebírat a nepřebírají zastoupení dlužníků v insolvenčním řízení. Se souhlasem dlužníka mohou pro insolvenčního správce připravit zprávu o důvodech neplnění na straně dlužníka, o překážkách, které mu v tom bránily, o tom, co udělal dlužník pro to, aby situaci vyřešil apod. V případě zjištěných problémů primárně komunikují s insolvenčními správci s cílem nalézt řešení. Pokud takovéto řešení není možné, obracejí se na soudy. K dotazu Mgr. Jiřího Šebesty ještě paní Mgr. Pavla Ashermannová doplnila, že jejich činnost není v současné době celostátní. Působí zatím v Praze, Středočeském kraji, v Liberci, Ústí nad Labem a na Moravě. V současné době probíhá testovací fáze projektu, která počítá řádově s 20 insolvenčními správci. Účast správců na projektu je **dobrovolná**.

Po diskusi bylo přijato toto stanovisko Sekce:

Z pohledu norem advokátního práva nepředstavuje zapojení advokáta – insolvenčního správce do projektu porušení povinnosti mlčenlivosti advokáta, a to i s přihlédnutím k tomu, že MSp, jako orgán dohledu nad činností insolvenčního správce, v tomto nespátřuje porušení povinnosti insolvenčního správce a podporuje projekt RUBIKON Centrum. Lze jen zvážit doplnění stanoviska ÚOOÚ, že nejde o porušení povinností z jejich pohledu a ve výše uvedeném rozsahu je potřeba dodržet podmínku, že dlužník vysloví s poskytnutím údajů souhlas.

Pro: 11 členů, proti: 0, zdržel se: 0

Předseda Sekce poděkoval Mgr. Pavle Ashermannové za účast. Ta přislíbila podat Sekci zprávu o výsledku testovací fáze projektu.

MLČENLIVOST ADVOKÁTA VŮČI INSOLVENČNÍMU SPRÁVCI

Předseda Sekce připomenul stanovisko k otázce mlčenlivosti advokáta vůči insolvenčnímu správci, obsažené v zápise z jednání Sekce ze dne 2.9.2015. Členové Sekce se shodují v tom, že není důvod jej měnit.

Proběhla pouze diskuse k oznamovací povinnosti dle ust. § 213 insolvenčního zákona. Po rozsáhlé diskusi v rámci jednání Sekce se členové sekce stále shodují v tom, že advokátní povinnost mlčenlivosti je *lex specialis* vůči ust. § 213 IZ, který je *lex generalis*. Z tohoto důvodu by advokát měl oznamovací povinnost ve smyslu ust. § 213 IZ jen tehdy, pokud by zákonná norma v tomto směru přímo prolamovala povinnost mlčenlivosti advokáta, tedy pokud by zde byl výslovně uveden advokát (nikoliv obecně všechny osoby, tedy ty, kdo speciální povinnost mlčenlivosti nemají). Povinnost advokátní mlčenlivosti není právem, ale povinností advokáta, která má základ v normách nejvyšší právní síly, jako součást práva na právní pomoc v řízení před soudem, práva na spravedlivý proces a rovnost zbraní. Je vůbec otázkou, zda k jejímu prolomení stačí norma s právní silou zákona. I pokud by tomu tak bylo, musel by být advokát výslovně označen v ust. § 213 IZ jako povinná osoba, podobně jako tak činí ust. § 43 odst. 1 IZ v případě notářů nebo soudních exekutorů. Z toho plyne, že advokát oznamovací povinnost vůči insolvenčnímu správci dle ust. § 213 IZ nemá. Tím nejsou ovšem dotčeny povinnosti samotného dlužníka. V hraničních případech lze připustit právo advokáta hodnotit oprávněnost zájmů klienta ve smyslu § 16 zákona o advokacii v případech, zmíněných v zápise z jednání Sekce ze dne 2.9.2015 pod bodem 1 v odst. (5).

Členové sekce se dále shodují v tom, že oznamovací povinnost ve smyslu ust. § 213 IZ je něco jiného nežli povinnost plnit závazek postupem dle ust. § 249 odst. 2 IZ. Pokud tedy advokát má u sebe majetek náležející do majetkové podstaty, není povinen to aktivně oznamovat insolvenčnímu správci (povinnost označit majetek má sám dlužník). Jinou věcí ovšem je jeho povinnost splnit do majetkové podstaty, pokud již není oprávněn plnit vůči dlužníkovi ve smyslu ust. § 249 odst. 2 IZ.

Předseda se dotázal, kdo z přítomných členů Sekce sdílí výše uvedené názory jako společné stanovisko Sekce. Pro byli všichni přítomní členové Sekce vyjma Ing. Plačka, který poukázal na to, že není advokátem, a není seznámen do detailu s normami advokátního práva. Z tohoto důvodu se zdržel hlasování.

ZASTUPOVÁNÍ VÍCE ÚČASTNÍKŮ ADVOKÁTEM V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ A SOUVISEJÍCÍCH SPORECH

Po proběhlé diskusi jsou členové Sekce toho názoru, že advokát může zastupovat více věřitelů v insolvenčním řízení, pokud zde není evidentní rozpor v jejich zájmech. Typicky je možné, a často i vhodné zastupování více nezajištěných věřitelů se stejnými ekonomickými zájmy, což

může znamenat posílení jejich vlivu řízení a úsporu nákladů na právní zastoupení nebo zastupování věřitelů, kteří budou tvořit stejnou skupinu v reorganizačním plánu. JUDr. Martínková k tomu uvádí, že ostatně zná i ze soudní praxe případ, kdy insolvenční soud ustanovuje postupně více věřitelům kde jsou pro to splněny podmínky stejného zástupce. V každém případě je však vždy potřeba posuzovat každou situaci individuálně.

Ještě byla diskutována situace, zda něco brání tomu, aby advokát zastupoval v případě odpůrcí žaloby žalovaného, když zastupuje dlužníka. V Sekci převažuje názor, že to *a priori* vyloučené není, neboť dlužník a osoba, která s ním vstoupila do právního jednání, které nyní zpochybňuje insolvenční správce odpůrcí žalobou, má principiálně shodný zájem ubránit se žalobě insolvenčního správce jako dlužník. Opět je však třeba vždy vyhodnotit individuálně každý jednotlivý případ z pohledu možného střetu zájmů. Pokud však advokát nezastupuje insolvenčního správce jako žalobce není obecný důvod, aby nemohl zastupovat žalovaného se shodným zájmem s dlužníkem. Do jisté míry je to obdobná situace jako zastupování více věřitelů v témže řízení jedním advokátem, pokud mají stejný zájem.

SOUČASNÉ ZASTUPOVÁNÍ DLUŽNÍKA A INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE

Po proběhlé diskusi se ještě členové Sekce shodli v názoru, že jsou situace, kdy zastupování dlužníka advokátem v insolvenčním řízení vylučuje současné zastupování insolvenčního správce v souvisejících soudních sporech a jsou naopak situace, kdy tomu tak není. K tomu lze uvést tyto časté případy:

Typicky to **je vyloučeno** v situaci, kdy insolvenční správce jako žalobce podává odpůrcí žalobu na osobu, se kterou dlužník uzavřel smlouvu, kterou správce považuje za neúčinné jednání (a dlužník nikoliv).

Typicky to **není vyloučeno** v situaci, kdy insolvenční správce pokračuje ve vymáhání pohledávek dlužníka například v soudním sporu, který započal dlužník před zahájením insolvenčního řízení.

ZASTUPOVÁNÍ DLUŽNÍKA – PRÁVNICKÉ OSOBY ADVOKÁTEM A SOUČASNÉ ZASTUPOVÁNÍ ČLENŮ STATUTÁRNÍCH ORGÁNŮ A PŘÍPADNĚ DALŠÍCH OSOB (ZAMĚSTNANCŮ) PROTI INSOLVENČNÍMU SPRÁVCI

Tento bod z časových důvodů nebyl projednán.

V Praze dne 23.6.2021

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy